

L'EDAT MODERNA

1. INTRODUCCIÓ

El descobriment d'Amèrica el 1492 assenyalava l'inici de l'**edat moderna**, que s'estén fins a la Revolució Francesa, el 1789.

Al començament d'aquest període, Espanya era governada pels Reis Catòlics que juntaren amb el seu matrimoni els regnes peninsulars.

2. ELS REIS CATÒLICS I EL DESCOBRIMENT D'AMÈRICA

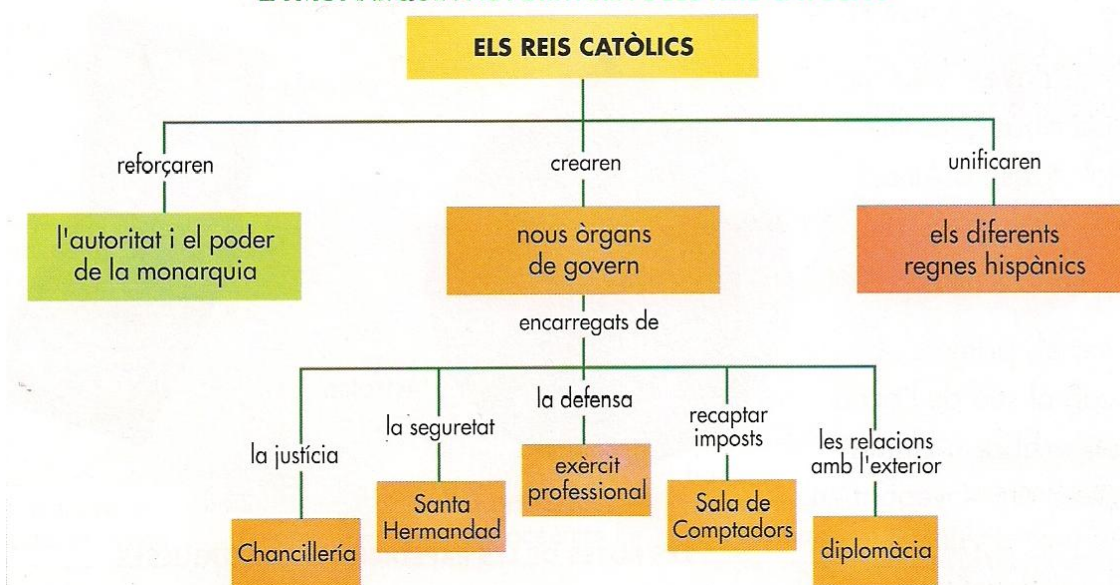

Al començament del segle XV, la península ibèrica estava dividida en 4 regnes cristians (Castella, Aragó, Navarra i Portugal) i un de musulmà (Granada).

Amb el matrimoni d'Isabel I de Castella i Ferran II d'Aragó, anomenats els **Reis Catòlics**, es van unir els regnes de Castella i Aragó, formant la Corona Castellano -

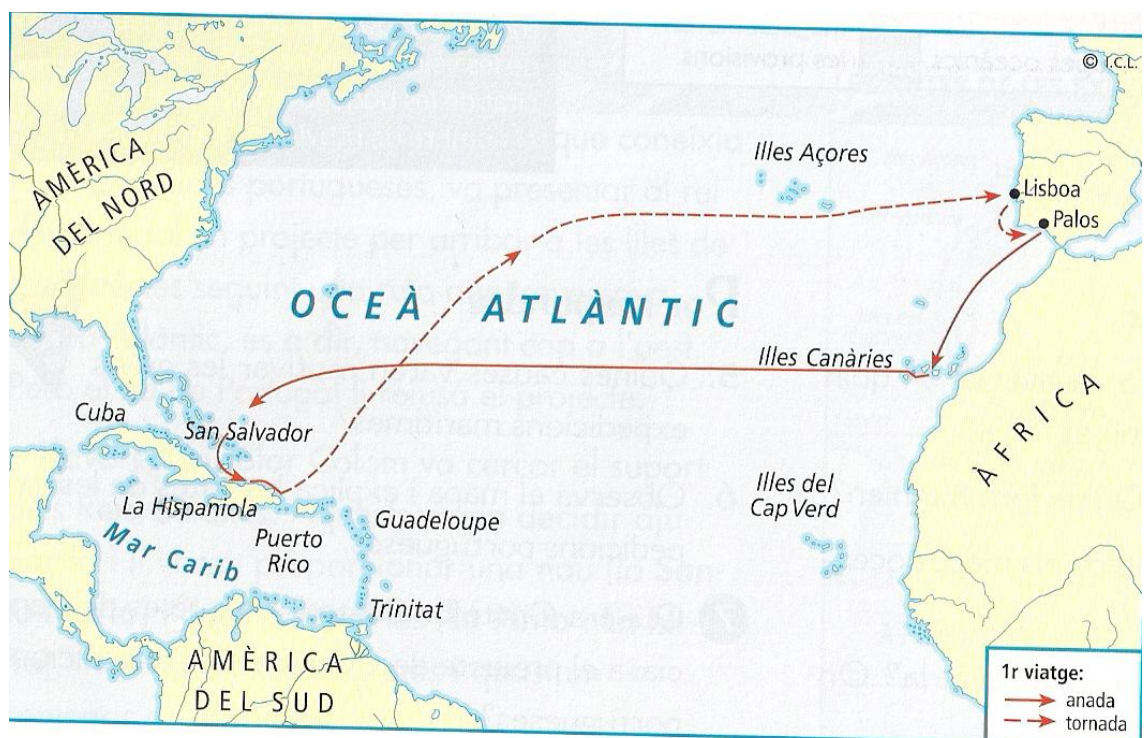
Aragonesa. El **1492**, varen conquerir el **regne de Granada**. També varen concloure la conquesta de les Illes Canàries, que havien començat 100 anys abans. A més a més, al 1512 es va afegir el regne de Navarra a la corona.

LA MONARQUIA AUTORITÀRIA DELS REIS CATÒLICS

El 1492, els Reis Catòlics varen finançar la primera expedició de Cristòfol Colom. Aquest volia arribar a Àsia navegant cap a l'oest i travessant l'Oceà Atlàntic. Per fer-ho, els Reis Catòlics li van proporcionar 2 caravel·les: la *Pinta* i la *Niña*; i una nau: la *Santa Maria*, a més d'aliments, armes i un centenar de mariners. Va partir dia 3 d'agost de 1492 de del port de Palos de la Frontera, a Huelva. Dos mesos després, el 12 d'octubre, arribaren a l'Illa de San Salvador, pensant que havien arribat al Japó. D'aquesta manera, **Colom havia descobert Amèrica**, sense donar-se'n compte. De fet, va morir sense saber-ho. Va ser el cartògraf Amerigo Vespucci qui demostrà que aquelles terres no eren d'Àsia, sinó que formaven un nou continent, i d'ell ve el nom d'Amèrica.

Després del primer viatge, els espanyols varen conquerir en molt poc temps les illes de la mar Carib i varen explorar la resta del continent. Hernán Cortés va conquerir Mèxic i Francisco Pizarro va conquerir el Perú.

3. ELS POBLES PRECOLOMBINS

Abans de l'arribada dels espanyols, a Amèrica hi vivien molts de pobles, que es coneixen amb el nom de pobles precolombins. Hi havia:

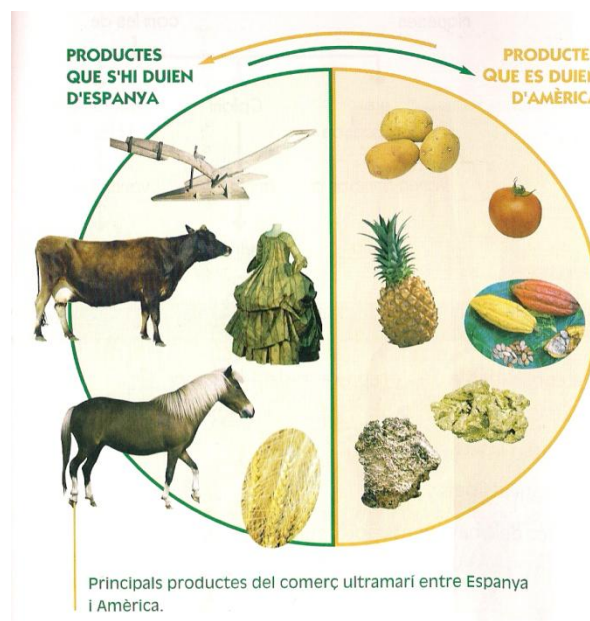
✓ **Pobles indígenes** que s'agrupaven en tribus.

✓ Els **inques**, que ocupaven el territori actual del Perú, l'Equador i part de Bolívia. Eren agricultors: patates, blat d'indi, carabasses, cacauets, cotó. Eren politeistes.

✓ Els **asteques**, que poblaven tota la Vall de Mèxic. Eren governats per un emperador, practicaven una religió politeista i construïen temples on oferien sacrificis. Eren pagesos, artesans i ceramistes; i cultivaven blat d'indi, tomàtics, mongetes, alvocats, vainilla i cacau.

✓ Els **maies**, que vivien pel sud de l'actual Mèxic, Guatemala i Hondures. Eren matemàtics experts i tenien grans coneixements d'astronomia.

Els colonitzadors espanyols varen imposar als pobles precolombins la llengua (el castellà) i la religió cristiana. A més, varen desenvolupar un gran comerç ultramarí entre els dos continents. Espanya exportava a Amèrica alguns productes agrícoles (blat, vi), animals (vaques i cavalls) i nous instruments de conreu (arades). D'Amèrica s'importaven a Espanya minerals (plata i or), sucre, cacau i altres productes agrícoles: patates, tomàtics, pinya, etc.

4. QUÈ ÉS UNA MONARQUIA AUTORITÀRIA?

És un tipus de monarquia que va sorgir a l'edat moderna, en què el **monarca** exercia el **poder sobre tot** el territori que governava.

5. ELS DIFERENTS REIS D'ESPANYA

➤ SEGLE XVI

- ❖ **Carles I** (1.516 – 1.556) era nét dels Reis Catòlics. Durant el seu regnat, va concloure la conquesta d'Amèrica i es van realitzar viatges com la primera volta al món de Fernando Magallanes i Juan Sebastián Elcano que va demostrar que la Terra és redona.
- ❖ **Felip II** (1.556 – 1.598) va ser un gran defensor del catolicisme i va mantenir moltes guerres contra els protestants i els turcs musulmans, a qui va guanyar en la batalla de Lepant. Durant el seu regnat la població es va empobrir degut a les guerres a les que va participar.

➤ SEGLE XVII

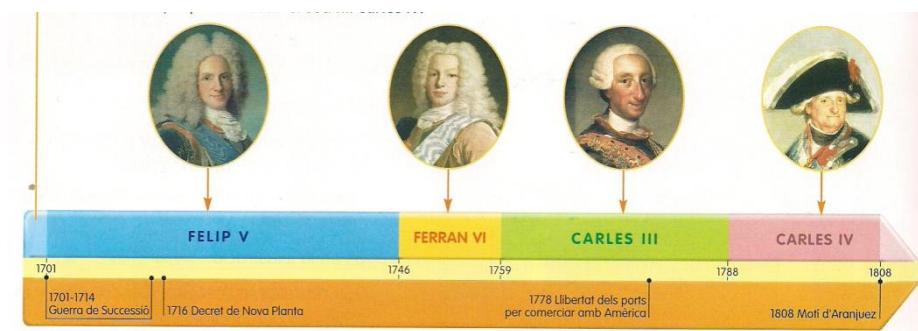
- ❖ **Felip III** (1.598 – 1.621).
- ❖ **Felip IV** (1.621 – 1.665).
- ❖ **Carles II** (1.665 – 1.700).

El segle XVII va ser una època de decadència de l'imperi i de crisi política i econòmica, degut al descens de la població (per la pesta, les males collites, l'expulsió dels moriscos, les guerres i l'emigració a Amèrica) i a la reducció del comerç.

En Carles II mor el 1.700 sense deixar descendència.

6. LA GUERRA DE SUCCESSION

Quan va morir en Carles II i va haver dos candidats per governar el país: Carles (d'origen alemany) i Felip (d'origen francès). Tots els països d'Europa i províncies d'Espanya varen donar suport a un o altre candidat, segons els seus interessos. Així va sorgir la *guerra de Successió* que va acabar el 1.713, amb la victòria de Felip V de Borbó com a rei d'Espanya, perdent alguns territoris europeus que tenia la corona espanyola.

➤ Segle XVIII

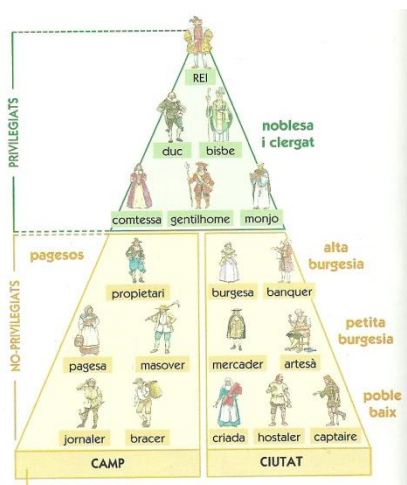
- ❖ **Felip V** (1.700 – 1.746).
- ❖ **Ferran VI** (1.746 – 1.759).
- ❖ **Carles III** (1.759 – 1.788).
- ❖ **Carles IV** (1.788 – 1.808).

Felip V va establir una forma de govern absolutista. Va prohibir utilitzar la llengua catalana als documents oficials, amb el Decret de Nova Planta; i va suprimir les lleis i les institucions de la Corona d'Aragó (Aragó, Catalunya, València i Balears), que s'havia oposat al seu regnat.

En segon lloc, unificà el sistema polític i va concentrar a les seves mans tot el poder, que exercia per mitjà dels seus ministres. Espanya va ser dividida en províncies governades per un capità general.

Amb el regnat de Carles III es va modernitzar el país i va augmentar la riquesa. Va fomentar el desenvolupament de l'agricultura, la indústria i el comerç.

7. SOCIETAT I CULTURA

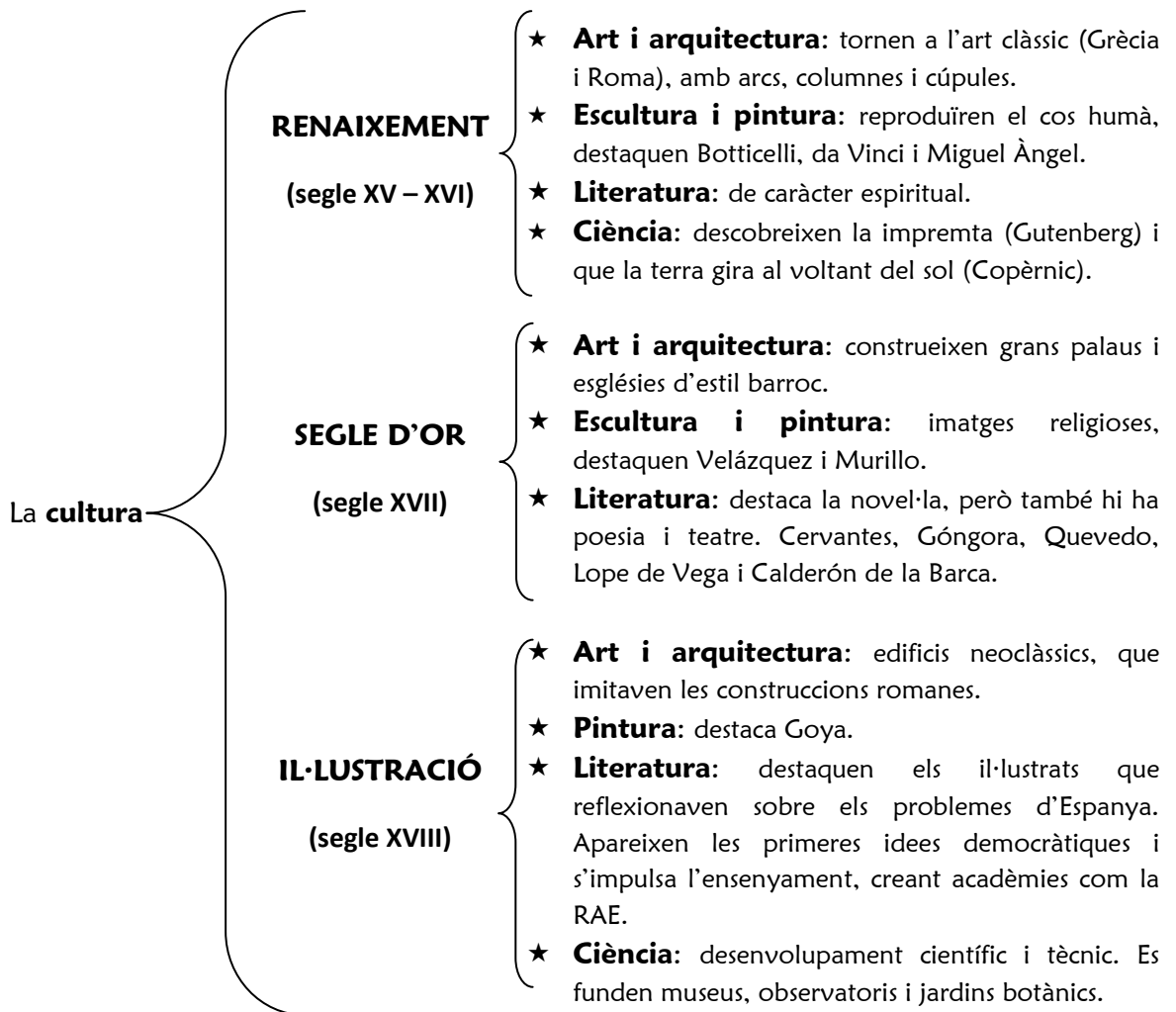
Durant l'edat moderna la **societat** estava dividida en dos grans grups:

- Els **privilegiats**: La noblesa i el clergat formaven el grup dels privilegiats:
  - No pagaven impostos.
  - Podien dur armes.
  - Eren jutjats per uns tribunals i per unes lleis diferents.
  - Eren propietaris de la major part de les terres.
  - Residien en castells, en grans cases o a la cort.
- Els **no privilegiats**: Aquest grup estava format pels pagesos i els habitants de les ciutats, és a dir, la burgesia:
  - Pagaven impostos.
  - Vivien de la feina que feien.
  - No podien dur armes.
  - No podien accedir a càrrecs importants.
  - La majoria dels pagesos treballaven les terres dels propietaris i vivien en la pobresa.
  - Els burgesos solien ser comerciants, artesans, mercaders, metges, notaris...

L'**economia** durant l'edat moderna es basava en:

- ❖ L'agricultura era la font de riquesa principal. Amb la tècnica que empraven, els llegums i cereals produïen poc rendiment.
- ❖ La ramaderia es basava en l'extracció de la llana d'alta qualitat, per exportar a l'exterior.
- ❖ L'artesania es va expandir gràcies al comerç i a l'exportació amb Amèrica. D'allà arribaven metalls com l'or i la plata, però també cacau, sucre, tabac, cafè... i d'Espanya se'n duïen farina, oli, vi, aiguardent i fruits secs.
- ❖ La crisi econòmica del s. XVII per la fam, les epidèmies i les guerres, va afectar a tots els grups socials, sobretot als pagesos.

En l'**aspecte religiós**, la societat moderna va ser poc tolerant. L'any 1.492 va tenir lloc l'expulsió dels jueus i el 1.609, la dels moriscs.

8. L'EDAT MODERNA A LES ILLES BALEARS

➤ Segle XVI

Durant el segle XVI, l'agricultura era l'activitat econòmica més important a les Illes Balears, amb els cereals i l'olivera com a cultius més importants. S'exportaven a la Península la llana i els formatges de Menorca, la sal d'Eivissa i els teixits de Mallorca.

En aquest segle, a les Illes Balears hi va haver diferents atacs dels pirates turcs i moriscos.

➤ Segle XVII

Va ser un període de crisi, ja que la població no va créixer per les:

- Guerres.
- Manca d'aliments.
- Epidèmies com la pesta.

Artísticament trobam l'art Barroc, amb edificis com l'església de Sant Antoni Abat, a Palma o el Palau Vivot (que podem veure a la imatge).

➤ Segle XVIII

La població balear va tornar a créixer, igual que l'economia i el comerç. L'agricultura era la principal activitat de la gent d'aquí, encara que també hi havia fàbriques tèxtils, construcció de vaixells i elaboració de vins.

Destaca que Menorca va passar a ser anglesa durant la major part del segle. Només en dos períodes, l'illa va passar a mans franceses (1.756 – 1.763) o espanyoles (1.782 – 1.798).

Un altre fet important va ser la promulgació del Decret de Nova Planta (1.706), per part de Felip V. Aquest Decret va suprimir la forma de govern que existia a les Illes des de l'època del regne de Mallorca.

9. GLOSSARI

- Absolutista:
- Barroc:
- Corona:
- Impremta:
- Neoclassicisme:
- Pobles precolombins: